Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

DEPOT LÉGAL

NĂM THỨ BẢY—SỐ 316—317—318 MỖI SỐ MỘT CẮC JEUDI 21—28 JUIN VÀ 5 JUILLET 1923

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°1092

TRẦN-ĐẮT-NGHĨA
TỔNG-LÝ

Giá bán nhựt trình AN-HÀ
Trọn năm.....5$00
Sáu tháng.....3 00

Giá bán riêng nhựt trình L'APPEL
Trọn năm.....6$00
Sáu tháng.....4 00

Giá bán chung hai bổn
Trọn năm.....10$00
Sáu tháng.....6 00

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG— Boulevard Delanoue —Cantho

PHẠM-KÝ-XƯƠNG
CHỦ-BÚT

Về việc mua bán hay là mua nhựt-trình hay là gởi bài đăng báo xin để thơ cho M. TRẦN-ĐẮT-NGHĨA

Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thâm cảm.

ĐAU LÒNG NÊN MỚI THỐ THAN

¶ Từ An-Hà-Báo chúng tôi xuất bản tại Cầnthơ đến nay kể đặng 7 năm rồi, [illegible] chúng tôi mà bàn luận những cuộc lợi-ích mà công hiến cho đồng-bào, [illegible] những đều tấn-hóa mà vung bồi cho xã-hội; chớ chẳng hề biết kiêu-căn tự-phụ và khoe-khoan lấy mình, hoặc châm-qui, kích-bác và nhục-mạ người nào; nhứt là việc gây-gổ thị-bi chúng tôi chủ tâm quyết tránh cho khỏi; vì chúng tôi nghĩ rằng: việc đó là việc dã không bổ ích cho ai, mà lại làm phiền dạ khán quan và chẳng khỏi mang tiếng chê-cười là "nhựt trình gây lộn".

Bởi vậy: từ ngày riêng một góc trời hiu-quạnh, mở mắt xem đời, dầu mà chúng tôi không có tài hóa dân thông chúng hùng-biện các-đàm như một vài bạn đồng-nghiệp ngoài Bắc trong Nam đi nữa; chớ tương khi cũng giúp được ít nhiều cho đồng-bào ta trong đường tấn hóa, nhứt là ở nơi miền Hậu-giang nầy. Chúng tôi [illegible] ưng chưa dám nói mình rằng đã vẹn tròn nghĩa-vụ, cứ mực lòng lân-tuất lo làm việc bổn phận, mong sao được bổ ích cho đồng-bào ta và được toại lòng chư vị khán quan đã đem thân cố cập đến chúng tôi từ hồi lâu nay đó.

Cái cử-chỉ của chúng tôi xem dường như của một người thiệt thà, quê-mùa đứng sững một mình, chẳng thốt đến ai, không lân-la với ai, an phận thủ thường, cứ lới giờ thì làm việc, mảng giờ thì nghỉ, hoặc trau-dồi phận-sự, chẳng đua-mị theo ai, mà cũng chẳng mang ai đua-mị theo mình; ai khen phải cũng không mấy mừng, mà ai chê quấy cũng không buồn, ai giận cũng chịu, ai thương cũng cam. Bởi chúng tôi xét rằng: khôn-ngoan nhơn quá thiệt-thà. Thiệt thà thì được bền vững lâu dài, được người tin cậy, được kẻ yêu vì; chớ chẳng phải thiệt-mà là cha đưa dại đâu. Còn kẻ ý mình lanh-lợi, làm một nói đến mười, trên chẳng kiên người lớn, dưới không thương kẻ nhỏ, hiu-hiu tự đắc, trưởng đâu mình là bực anh tài trong thiên-hạ, hễ họ bút thấy toàn những lời đố-kỵ, hão-thắng chủ ý muốn làm cho người ta khiếp-sợ mình mới chịu. Hạng người làm bộ lanh-lợi nầy, ai thấy cũng chẳng ưa, muốn tránh cho xa. Nên chi: thà là chúng tôi chịu tiếng thiệt-thà quê-mùa mà được người thương, hơn là làm lanh-lợi như thế mà bị người tránh.

Chúng tôi đã nói rằng: ai khen cũng không mừng, mà ai chê cũng không buồn, lẽ thì chúng tôi cũng nên bỏ ngoài tai những đều khinh-bỉ vô vị kia [illegible] cho rồi; nhưng mà nếu nín đi, người biết tưởng họ cho là câu chuyện gây-gổ thấp-nên, chúng tôi không cầu nói; còn người [illegible] biết họ lại cho chúng tôi là khíp-nhược bị người ta nhục-mạ mà không dám nói; nên thế bất đắc dĩ chúng tôi mới viết bài "Đau lòng nên mới thở than" nầy xin công chúng xét giùm những đều dưới đây:

Mới rồi đây một vị đồng-nghiệp ở Saigòn, trong tờ Công-Luận-Báo số 595/10 ngày thứ ba 12 Juin 1923, nơi mục Tự do diễn đàn (Tribune libre), Công-Luận-Báo có để lời rao đành-rành như vầy: «Công-Luận-Báo để riêng mục «Tự do diễn đàn này cho qui vị khán «quan tùy thích bình luận việc chi thì «bình luận, song chẳng nên dèm siểm «và kiêu-ngạo ai tất cả.

«Bài gởi đến mà đặng vào mục nầy «phải ký tên họ và chỗ ở cho rõ ràng, «nghề nghiệp cùng chức phận cũng «biên vào cho bổn-báo biết. Xin số bài gởi đến không tuân theo điều lệ nầy thì sẽ «bỏ không thà lại.

«Những bài ấn hành vào dưới mục nầy «thì người lai-cảo phải chịu gánh vác «lấy những đều cang-hệ chi xảy đến ra, «chớ bổn báo chẳng biết đến.

Xin chú ý
CÔNG-LUẬN-BÁO

Báo CÔNG-LUẬN để lời rao rõ: CÔNG CHÁNH trong mục Tự do diễn đàn là chủ ý mở rộng trường ngôn-luận cho chư độc-giả đàm luận với nhau cho vui sống bao giờ cũng chẳng nên dèm siểm và kiêu-ngạo làm cho mất niềm hòa hảo với nhau. — Lời rao nầy chúng tôi rất phục. — Khen!

Chẳng rõ vì cớ nào đã rao đành-rành như vậy, rồi lại rước một bài toán thế là lời kiêu-ngạo, châm-qui, là bài "Con kết vàng của nhà báo An-Hà" của ông Đào-nguyên-Tử mà đăng vào.??? Dầu cho Công-Luận-Báo có tư thù cùng An-Hà-Báo đi nữa; người chấp bút không lẽ dì công vì tư mà làm chuyện ngôn hành tương phản, thì cái giá-trị ngòi bút của mình còn ra chi???

Than ôi! một tờ báo có thể gọi là cái nhi-mục của quốc-dân, một trường ngôn-luận trong xã-hội, mà cái cử-chỉ không được chương-chạng như thế, thì còn có chi mà nói nữa cho được!!!

Chúng tôi xin lục nguyên văn bài "Con kết vàng" trong báo Công-Luận để làm chứng cái lời nói của chúng tôi và xin độc-giả chư tôn xét giùm lẽ phải quấy.

CON KẾT VÀNG
CỦA NHÀ BÁO AN-HÀ

«Con Kết nầy thiên hạ nói ở Sốc-«trăng. Sắc lông của nó in màu nguyệt-«sanh, pha lẫn với màu lá cam, không «biết là con kết gì, thấy nó có «răng nó «là tên Vàng, mà lại màu nó cũng hơi «giống màu vàng một chút, nên công «mượn đó mà kêu nó là: Con kết vàng. —«Kết nầy mới học nói mà hay nói lắm —«nó hay nói chim chuột, rồng rắn lắm. «nghe vào chẳng hiểu nó nói gì là gì— «nó, bao đâu mới nói đó, nói đủ thứ, làm «thầy tai đến M. M. Trần-Đắc-Nghĩa, «Phạm-kỳ-Xương, hai vị Tổng-lý và «Chủ-bút báo An-hà; thế khi ở miền «Hậu-giang ít thú vui, nai vị không ai là «tri-âm để luận đàm cho thỏa thích, «nên mới đem con kết vàng về tập nói «nói để để cho giải khuây cuối ngày! — Bon-«jour Monsieur Nghĩa, Bonjour Monsieur «Đại, Bonjour Monsieur Aimé. (Mademoi-«selle Aline là một cô gái mà cũng kêu Mon-«sieur). Tre vô lửa, cháy lòng, cong gió «mà cũng cứ Bonjour Monsieur! Bonjour «Monsieur! Lão lão rồi hai vị cũng rước «bài của Kết vàng cho nó nói, để trên «báo An-Hà (thế thì êm tai!) Nhưng «tưởng, hai ông cũng biết nó là loài «phi-cầm, dầu ở cho mấy cũng chẳng «nên thân gì, duy có đều nầy dục lòng «hai ông để cho nó múa mỏi trên tờ «báo — tờ báo An-hà ở miền Hậu-giang «ít thú vui, chẳng chi lạ đem vào để «hiến cho chư độc-giả khỏi nhàm mắt, «mới để cho con kết vàng ọ ọ cho chúng «người chơi, cho đáng tiền một năm «mua báo, chớ kỳ thật, con kết vàng «nầy mới vừa lột trứng mà.

—Ông Hốt-tất-Liệt (Công-luận-báo) hay «đuổi các báo và hay phê bình, chấm «chế từ vị ai, chẳng sợ mích lòng ai — «mà sao báo An-hà có con kết vàng nó «đem cái văn-chương [illegible] rẻ sanh, «cái ngôn ngữ [illegible] đó, lộn «dầu ăn điểm, nói bậy nói bạ không «ngay lẽ, không [illegible], sao ông không dưỡng «dẫn và phê bình [illegible]? Còn một ngày kia ông và báo [illegible] của ông sẽ «mang tiếng, «một người làm xấu cả «thòn mang nhơ» và câu «xấu là xấu «nhơn, xấu cho xấu cả mà chớ. Thật «là đều đáng lo cho phận ông và cho nền «văn-chương của nước nhà, xin ông chớ «bỏ qua và hãy tin tôi mà đuổi nhiễu số «An-hà đã qua rồi thì ông đủ biết.

«Một con sáu làm xấu rối cả anh. Tờ «báo có giá-trị cũng không là bởi nơi «người viết báo, đủ tư-cách, đủ khí-lực «v.v. Làng báo ta chẳng phải đông đảo «chi mà muốn chiết cho bốn người, «nhưng đông mà chẳng bổ vào đâu thì «thà ta chịu ít mà có tài thì còn hơn. «Người viết báo viết lời lẽ vàng vàng, «ý tứ xiêng xeo thì đã làm mang danh cho «nhau mà lại người ta còn khen là «đưa điểm [illegible] giữa chợ bán [illegible].

«Vậy xin ông Trần-Đắc-Nghĩa và ông «Phạm-kỳ-Xương, nếu có muốn [illegible] «con kết vàng nầy để nó nói cho vui, «thì hai ông hãy đem nó về nhà sắm «lồng cho nó nói chuyện cho mà nghe «—hoặc không muốn chưa nó, thì tha «nó bay bổng về trong dụng nó liệp bầy «với loài của nó — chớ để chi cho nó «mượn danh viết báo An-hà, lần la tới «báo Công-Luận vào [illegible] «làm đều dị nghị, mà lại còn phải làm «mất thì giờ của ông Hốt-tất-Liệt dưới «và phê bình nữa.

«Bonjour Monsieur Nghĩa! Bonjour «Monsieur Đại! Bonjour MONSIEUR Aimé.

ĐÀO-NGUYÊN-TỬ (Cantho)

«Trả lời cho ông Đào-nguyên-Tử «(Cầnthơ, «ông [illegible] rao chẳng phải bài tờ báo «An-hà!

«Từ hồi nào tới giờ tôi chưa được cái «hạnh phước mà thấy tờ Báo ấy!

«Nghe tên thì vẫn có, thấy thì thật là «không!

«Nay cũng vì lời ông trách nên đến «Báo quán Công-Luận đặng tìm tờ Báo «ấy mà xem thì chẳng thấy đâu tất cả. «Tôi hồi lơ-ton, vậy chớ nhà Báo An-hà «chẳng có gởi đến tặng Công-Luận số «nào hết sao! Chúng nó thưa có!. Tôi «khôi dầu đưa ít số xem thử? Chúng «nó thưa rằng đã gởi nó hết rồi! Tôi «giận quá, biểu chúng nó đừng lấy vậy «nữa. Từ rài sắp lên phải để cho tôi coi. «Chúng nó dạ!

HỐT-TẤT-LIỆT.

Lời bối đáp của ông Hốt-tất-Liệt cùng ông Đào-nguyên-Tử, chính là lời khinh bỉ báo An-Hà, ai cũng rõ được, nhưng mà cách khinh-bỉ nầy xem ra rất thường, thô-mọn quá, chúng tôi thật không thể cảm làm như vậy cho được. Vì chúng tôi xét rằng: khinh-bỉ kiêu-căn là lời nói của bọn tiểu-nhân thiển học, đó là thói khá ố trong hàng tri thức.

Có một điều chúng tôi lấy làm lạ cho việc sắp đặc trong Tòa báo Công-Luận: Nè Hốt Tất Liệt-sanh: vả chăng ông là người cầm bút binh phẩm các báo, lẽ thì báo á chỗ gởi đến phải để cho ông cùng ông Chủ-bút đọc trước đặng ông thấy báo nào đặt-lẽ không trúng cách, hoặc lời nói trái ý kiến xiên hoẻng, mà ông bình-luận, chớ có đâu sắp lon-ton của ông xem dường như tư-chuyển, bổn-báo vô lễ không kể đến ông là gì, nạ chúng nó mới dám lấy báo mà gói đồ rước, không để ho ông xem.

Thế thì: Việc sắp đặc trong tòa báo của ông xem dường như chẳng có tôn ty thượng hạ; đây là một việc trước hết (việc rẻ-rề) trong khi mình mới mở tòa báo ra mà ông còn làm chưa rành được; hà tất ông có đủ tài trí mà bình phẩm các báo???..!!! Bởi vậy: nơi mục phê bình trong báo đang mấy tháng rồi, nào có câu gì đáng gọi phê bình? thấy toàn những câu châm-qui kích-bác, háo-thắng khinh-bỉ vô-vi, chẳng những văn-tự không được tao-nhã: lại còn có nhiều lời rất nôn [illegible] báo khác nào bùm [illegible], ai nghe qua thấy đều lắc đầu [illegible]!!! Vậy mà ông đặc chí gọi là phê bình mới là cho.

Ông Hốt-tất-Liệt ôi! ông phải biết: những lời ông nói đó, chúng tôi cũng có thể nói đặng như ông; song chúng tôi không muốn tập cái tánh đó; vì là một tánh xấu và chúng tôi xét rằng: ở đời muốn người ta trọng mình, thì mình phải trọng người ta trước, chớ mình muốn khinh người ta, thì có thể nào mình được trọng bao giờ? Lời xin ông xét lấy, dầu ông tưởng trong trí rằng các việc hành-tàng của ông đó là cao-thượng, mà ông cứ việc đi tới hoài, thì chúng tôi xin nhường đàng cho ông đó, rồi chúng tôi thối, ngồi lông chẳng cang chi.

AN-HÀ-BÁO
Phạm-kỳ-Xương

Quan quyền Toàn-quyền Baudoin
viếng Cantho — Sốctrang — Bạcliêu

Ngày 16 juin 1923 lúc 10 giờ rưỡi ban mai Quan Toàn quyền Baudoin và quan Thống-đốc Cognacq, có hai vị quan ba là ông Thierry và ông Sers theo hầu, đến viếng Cầnthơ. Lễ nghinh tiếp nhị vị thượng quan rất long trọng, khắp cả đầu thành cờ-xí dựng cờ và có cờ các quan Langsa, Annam và tổng làng trong tỉnh tề tựu chào mừng quan Toan quyền và quan Thống-đốc. Khi xe của nhị vị thượng quan ở Saigòn xuống đến bến đò Mỹthuận, thì có quan chủ tỉnh Lebrun và quan Đốc Phủ Đỗ-quang-Trừ ngồi tàu qua sông Bassac đón rước về đến dinh quan Chủ-tỉnh, thì có các viên quan quới chức tây nam đều ra mắc Quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc. Đoàn ông Baudoin tỏ dòi lời cám ơn các quan hậu tình tiếp rước ngài và quan Thống-đốc, Quan Toan-quyền lại tỏ ý về cuộc ngài đến viếng Cầnthơ—Sốctrăng—Bạcliêu đặng quan soát cuộc lập đàng xe lửa từ Mỹtho qua Cầnthơ tiếp đến Sốctrăng và Bạcliêu. Đàm đạo giây lác kế dùng bữa ăn tại dinh quan chủ-tỉnh, chiều lại hai thượng quan ngồi xe hơi đi viếng châu-thành rồi thẳng đến viếng tỉnh Sốctrăng, tạm ở đó một đêm, qua ngày chúa nhựt 17 Juin, 2 thượng quan sang viếng tỉnh Bạcliêu, dọc đàng có ngừng xem sở Canh-nông của ông Gresser ở Phúlộc. Sở canh nông nầy rộng lớn và có sắm đủ các khí cụ canh điền, cuộc làm ăn rất thạnh mậu.

Chiều lại nhị vị Thượng quan từ giã Bạcliêu trở về Cantho dợt đàng có ghé viếng châu-thành Phụng-hiệp và Cáirăng, lúc đến Cáirăng là gần năm giờ, trước khi vào nhà công-sở làng Thường-Thạnh thì nhạc "fanfare Cần-thơ" thổi bản "Marseillaise" tiếp mừng.

Lúc hai vị thượng-quan an tọa rồi thì Hương-chức làng Thường-Thạnh và các làng chung quanh ra yết kiến, thì quan Toàn-quyền dạy rằng: Ngài cám ơn Hương chức đến mà nghinh tiếp ngài. Cuộc ngài và quan Thống-đốc Nam-kỳ đi kinh lược cây là có ý quan soát về đường xe lửa sẽ làm từ Mỹtho qua Cầnthơ—Sốctrăng—Bạcliêu. Ấy là một sự tất ích lợi cho dân sự tỉnh Cầnthơ là một tỉnh giàu có xe lửa để bề thông thương, lúa gạo sẽ chở chuyên cận tiện lắm.

Đoàn ngài dạy quan Bát-Vật MOREAU trình bản đồ đường xe lửa qua tỉnh Cầnthơ; trong bản đồ ấy chỉ sẵn hai cái Gares một cái lớn tại làng Tân-An, phía sau kho dầu lửa Xóm chài, còn một cái sau chợ Cáirăng.

Khi xem xét xong rồi, hai Thượng-quan cùng quan chủ Tỉnh, hai quan ba nầu và quan Đốc-phủ chủ quận châu thành xuống tàu chạy dọc theo sông Cầnthơ, ra đến sông Bassac (Hậu-giang) rồi đi thẳng xuống gần lò rượu Paul Thứ đặng xem chỗ để bắt cầu ngang qua sông Bassac.

Cuộc quan soát xong, nhị vị Thượng-quan trở về Cầnthơ, tối lại dùng bữa tại dinh quan chủ tỉnh Lebrun, rồi đình nghỉ một đêm, rạng ngày sau thứ hai 18 Juin 2 ngài và hai quan ba hiệp đồng lên xe trở về Saigon.

Một tiệc vinh thăng

Thầy cựu nghị-viên địa-hạt Nguyễn-văn-Sốc mới đắc lịnh vinh thăng chức chánh-tổng An-trường trong tỉnh Cánthơ. Ngày 17 Juin 1923, thầy tân chánh-tổng có bày tại Cánthơ một tiệc mừng cuộc vinh thăng của thầy, mời đủ mấy ông mấy thầy bên bố bên án và các ty các sở đến dự tiệc hỉ-hạ cùng thầy trong ngày thầy mới lãnh cấp-bằng chánh-tổng. Thật là cụ trần thạnh sạn bởi nhờ nhà hàng của Nguyễn-văn-Ngưu (Hôtel de l'Ouest) dọn nhiều món đồ Langsa ăn rất ngon, nên các vị dự tiệc, cả thảy đều đẹp miệng vui lòng.

Viên quan quới chức dự tiệc: Có thình quan lớn Đốc-Phủ chủ-quận Châu thành; song bữa đó ngài mắc dự tiệc với quan Toàn-quyền và quan Thống-đốc tại dinh quan chủ-tỉnh Cánthơ, nên ngài kiếu. Quan Huyện Tây, quan Thừa-biện Lương, quan Thừa-biện Hỷ, ông Trưởng-Tòa Khuê, ông Huyện-hàm kim chánh-tổng Định-bảo Trần-như-Cang, ông Lê-hy-Hiến Tuông-Phán Trang-sư, ông Trần-đắc-Nghĩa Tổng-lý An-Hà-Báo, Tuông-ngôn và Thơ-ký các ty các sở M. M. Ba, Kỳ, Lang, Của, Long, Quí, Ẩu, Phố g, Mạnh, Khinh, Đại, Ngô, Hòa, Đoàn, Đức, Khương, v... v... (nhớ không hết, nếu sót ai xin miễng chấp).

Tiệc diễn vừa mãng, tới từng rượu Champagne, thì Quan Huyện Tây đứng dậy thay mặt cho viên quan chức sắc nơi tiệc, tỏ lời mừng cho thầy tân chánh-tổng, được vinh thăng cấu cho thầy ra hành sự trên được quan yêu dưới được dân chuộng và làm việc bổn phận cho được sốt-sáng, mau thăng cấp và được bền lâu trong quyền tước.

Kế đó: thầy chánh-tổng Nguyễn-văn-Sốc tiếp trả lời cảm tạ, dùng tiếng khiêm từ tao-nhã: thầy xét phận thầy tài sơ trí siểng, nhưng mà may được các cử-tri trong tổng công cử thầy, vậy thì thầy phải ráng sức ra làm cho khỏi phụ lòng cử-tri tin tưởng thầy đó. Ngày nay thầy lãnh cấp-bằng ra hành sự và bày tiệc mọn nầy, mấy ông và mấy thầy chẳng phụ tình đến chung vui cùng thầy thì thầy rất tâm cảm chẳng cùng. Khi thầy Cai-tổng Sốc nói giựt lời, ai nấy đồng vỗ tay reo cười.

Đoạn xong, đàm-đạo giây lác, rồi cùng nhau mỗi người từ từ lui gót.

Luôn dịp bổn báo kính lời chúc mừng cho thầy Nguyễn-văn-Sốc chánh-tổng An-trường ra hành sự được bình an trong tổng, tước vị cao thăng. Và tặng thêm 2 bài tứ quốc-âm như vầy.

Nay Chánh-tổng, xưa Hai-đồng
Đạng lòng công cử nhiều thân tổng
Hai trăm bảy bốn (1) nên quyền-tước
Ngàn cuối năm ba (2) toại đành-chung
Vòng-lộ dặt tình sanh tuấn-kiệt
An-trường vận nâu trổ anh-hùng
Vinh thăng một nội ngân thu để
Tri-thức đôi câu kính, tặng, mừng.

Tặng mừng thầy Sốc được gia quan
Thình gia đường gương rạng các làng.
Vô lộ gợi-thoảng ơn Châu-phủ
Cân đai rực-rỡ chỉ bông-tang
Ngợi-xao thuyền hoạn dòng khơi vững
Khoan-nhặc giọng cầm tiếng hạc thanh
Ước bấy tôi bồ đâu dưới trị!!!
Tuổi tên tài đức chạm bia vàng.

(1) 274 là thăm
(2) năm 1923

A. H.

Kính cáo độc giả

Đã hai tuần lễ rồi, bổn-báo không xuất bản được, vì có việc trở-ngại nơi phòng Kiểm-báo Cánthơ. Vậy xin để lời kính cáo chư tôn rộng lòng miễng nghị. Bổn-báo rất tâm cảm.

An-Hà.

VĂN UYỂN

Tặng cựu Hội-đồng địa hạt Nguyễn-văn-Sốc ở Đông-thành-Trung đắc-cử chức Chánh-tổng An-Trường (Cánthơ)

Tang bồng cái nợ phải ra tay
Trổ mặt giang-sơn gọi trí dày
Mười dặm gió đưa duyên cá nước
Ba sanh thời gặp hội rồng mây
Phước nhà bồi đắp nên công cả
Lộc nước dượm-nhuần tỏ dạ ngay
Nong-nả dầu ai nong-nả thế
Khuôn linh đã đúc phận râu mày.

NGUYỄN-TỊCH
Cựu chủ-bút An-Hà-Nhựt-Báo

.·.

Tờ giấy trắng

Họa vần của M. ÂN-HẬU (THÀNH), trong An-Hà số 313.

Vật khinh hình trọng mấy ai vầy
Trên chúa dưới dân mến giấy nầy
Kiếp trước vô cây nghiền nát xác
Thân sau mảnh bạc trắng nên tài
Tình người lạt-lẻo so gương mặt
Lòng báo cậy nhờ vén ngút mây
Dày mỏng phá nguồi đời cám được
Trải miềng Đông Á khắp Âu Tây.

TẠ-PHÚ-TÚC
chez Trần-Mạnh. (Cánthơ)

.·.

Khôn dại thơ (Họa vần cổ THI)

Dại thì dại, khôn thì khôn
Há để chung phôn dại với khôn
Dại dẫu giả giâu giả cũng dại
Khôn tuy trẽ khó trẽ còn khôn
Bấm thanh nấy thuở thắng khôn dại
Khí trược bao đời lẫo dại khôn
Khôn ở ngoài da khôn chất dại
Dại mà ít nói dại là khôn

TẠ-PHÚ-TÚC.
chez Trần-Mạnh (Cánthơ).

Đức Khâm-Mạng Hội-thánh Lécroart viếng bổn-đạo Cânthơ

Ngày 15 Juin rồi đây tại Nhà-thờ Cânthơ có trần-thuyết lễ rước Đức Khâm-mạng Hội-thánh Lécroart đến viếng Bổn-đạo trong tỉnh. Nguyên Đức-Khâm mạng nầy ở coi Hội-thánh bên Trung-quốc (Tàu) ngài phụng lịnh Đức Giáo-Hoàng ở thành Rome (Italie) đi tuần dân đạo nơi miềng Đông-Pháp nầy.

Nếu dàng vô nhà-thờ có treo cờ rực-rỡ lại có làm cửa Bài-lầu (arc de Triomphe) đính chữ "Vive Monseigneur Lécroart".

Lúc 11 giờ ban mai Đức Khâm-mạng đến nơi, thì nhà-thờ chuông đổ, các linh-mục và bổn-đạo tây nam tế tựu rất đông hầu rước ngài vào ngay nhà-thờ làm lễ rồi sang nhà tư của cha sở tại thì có bổn-đạo cược ao đang may được nghe Đức Khâm-mạng dâu đạo. Đến nơi an tọa, cha sở Larrabure thay mặt cho bổn-đạo chào mừng Đức Khâm-mạng và tỏ lời rằng: bổn-đạo Cânthơ tuy số chưa được đông; song cũng đông một lòng tin tưởng Đức chúa-trời. Kế đó một linh-mục Annam đọc một bài chúc mừng Đức Khâm-mạng bằng tiếng Langsa; rồi ông Nguyễn-hữu-Thức thay mặc cho Bổn-đạo Annam đọc một bài cũng bằng tiếng Langsa chúc mừng nữa; đoạn Đức Khâm-mạng Lécroart tiếp trả lời và dân đạo rất dài rồi chạ-cả ở Cùlao-Giềng dịch lại tiếng Annam nghe rất rành-rẽ.

Chiều lại Đức Khâm-mạng làm phép lành cho bổn-đạo. Lễ nầy thật rất trọng hậu, tôi có đốt pháo thăng-thiên và thiên đạ tựu coi rất đông-đảo, qua ngày sau Đức Khâm-mạng sang viếng bổn-đạo Sốctrăng.

Đính Chánh

An-Hà số 315 nơi mục Văn-uyển bài thi "Ký giữ Lê-quang-Chính" câu trạng nhứt: Khẩn-khích tấm lòng vì cốt-nhục xin đọc lại: Khẩn-khích tấm lòng đường cốt-nhục.

Bài xin Bổn-báo ấn hành

PHẦN CANG HỆ TÁT GIẢ CHỊU, BỔN-BÁO KHÔNG NHẬN ĐỀN

Đào-nguyên lạc lối.....đâu mà...

Bạn tôi cầm tờ Công-luận-Báo ngày 12 Juin 1923 đưa cho tôi xem, đọc suốt bài "Con kết vàng" nơi mục Tự do diễn đàn, thì tôi tươi tỉnh như thường, dường ăn một hoàn thuốc bổ thận; tôi thường tập tánh như nước, sá chi cái thói ở ác như lửa cháy một lúc rồi tàng nào đủ gì mà nói! Từ ngày tôi được nhờ ơn hai vị chủ-bút L.T.T.V. và A.H.B. có lòng hạ cố cho chen chúc trong trường ngôn luận, thì tôi hằng tập giữ tánh tình được để trao mình và tầm đều ích quốc lợi dân mà biên lên tờ báo. Thiết nghĩ: đức Khổng-tử xưa là bực đại-thánh mà còn không khỏi bị thần đồng vấn nạn thay! Hà huống người ở thế, mấy ai được thập toàn? mấy ai được tận thiện, tận mỹ!?

Tài hèn mọn của tôi, như trong lục-châu ông nào có lòng thương tưởng đến, tôi cũng dội ơn, thoản như có ông nào đem lòng đố-kỵ muốn xoi-bói mà ngạo-bán, tôi cũng không xờn, cứ đàng thẳng mà đi miễng được đến nơi về đến chốn.

Tôi cũng muốn xây lưng nhắm mắc, tôi cũng muốn bưng kín miệng bình, tôi cũng muốn điềm nhiên tọa thị, chỉnh e trái với câu: một anh võ sĩ đột nhập chiến-trường mà trong mình không thương tích thì ai gọi là võ-sĩ? Bởi vậy tôi xin tỏ vài hàng dưới đây cho ông Đào-nguyên-Tử hàng dạ. ông Nguyên-Tử ôi, tôi cũng ông cũng chưa từng quen, thế mà ông cưu lòng đố-kỵ, dèm-siểm tôi rằng viết lộn đích lộn đầu, văn chương không mẹ đẻ, v.v. Tôi xin hỏi ông: vậy chớ lỗi ấy ở chỗ nào? sao ông không nói đi..... ông muốn bát-bỏ ngạo-bán người mà ông nhắm mắc nói càng, e chưa đáng, nếu ông không đủ tài mà luận biện cùng tôi, thời ông hãy nính đi càng hay hơn, lựa là ông phải dặn ông Nghĩa, ông Xương đừng dùng tôi viết trên báo nữa. Ông khôi lo chi cho nhọc, 2 ông đó cho tôi viết vào báo, vì 2 ông đã nhận tôi là một giống Lạc-Hồng biết nghĩa nước nhà, biết thờ cha mẹ, biết kính thầy, biết mến bạn, nên mới cho tôi xen tên vào trong báo; chớ chẳng phải như hạng người đến cầu lụy người ta mà không được vậy đâu ông.

Ông Nguyên-Tử ôi, ông đi vội ngậm máu phun người làm chi rồi ông phải hối hận về sau, như hình nộm, có mặc mũ như Hội-Pháp, le lưỡi dài nhân như Tiên-diện, chừng chúng cho một ngọn lửa cháy ruội rồi, chỉ còn thấy đống tro tàn, hỏi vậy chớ cái lưỡi dài nhân hồi nãy ở đâu rồi? chỉ còn đống tro kia cả, có thấy chưa.—Ông nhục mạ tôi chi vậy? ông nói dài nhâu, nói cho có dây có nợ, nói như tát nước rồi ông lộn hồn khôn quên phức cái tên Kim-đít-Vàng của tôi mà ông kêu là kết, rồi ông cho là phi cầm, ông vẽ thế nầy, rồi vẽ thế khác, chỉ nghĩa là ông kiếm cớ mà nói cho sướng lỗ miệng của ông đó thôi, chớ chẳng nhắm đâu tất cả. Ông mà muốn nói qua con kết vàng.. ô hô! chẳng phải dễ đaông. Kết vàng là phi cầm, theo lời ông nói, nó có cái óc rất mềm, học đặng tiếng người, biết chào ông, biết thưa bà, thật là quí hoá đó, chớ tôi e cho có thứ phi-cầm khác vừa bay ngang chung bụm mũi, chưa đậu xuống chúng đã đôi xỏ; như loại đó ông mới nghĩ cho sao???ông Nguyên-Tử nè, ông hãy tỉnh hồn lại nghe tôi dặn: từ rày về sau, ông muốn luận biện chi với tôi, xin ông hãy kêu Kim-đít-Vàng mà luận biện; chớ đừng có đặt bớa tên người mà nói tầm-ruồng đó thì tôi cho là một hạng người không gan ruột, lòng dạ hẹp hòi... là phường khiếp nhược, tôi không kỏ đến a ông. Ít lời xin ông Đào-nguyên-Tử biết cho.

Kim-đít-Vàng
Clerc d'avocat à Sốctrăng

.·.

Lòng độc hiềm của cô bầu gánh hát Cải-Lương Đ. B. N.

(Tiếp theo)

Trong gánh có M. Mẹo làm thầy Chef công lao cực nhọc, nhờ thầy sắp đặt lớp lang, cũng nơi tay thầy vẽ mấy tấm sơn-thủy, 2, 3, năm trường thầy Chef ra công làm cho gánh Đ. B. N. được nổi tiếng, rồi cô chủ bán-buôi phụ công thầy làm cho thầy phải bỏ gánh mà đi. Còn mấy người nầy như M. M. Chiến ở Ômôn, Trương-minh-Sáng (serpent) ở Chợmới (Longxuyên), Lâm ở Núi-sập, vợ chồng tám Danh ở Phong-điền (Cánthơ) theo gánh Đ. B. N. thường khi bị cô chủ chưởi-mắng nhục mạ lấy làm tội nghiệp.

Các gánh khác người ta đều có một người đặc tuồng (Rédacteur); song gánh Đ. B. N. không có, lẽ ai có tuồng sẵng cô-chủ dụ dỗ bom nọt mà lấy, hoặc ăn cắp của bạn khác mà hát. Như một thứ tuồng mới "Kiêm-Huê thọ hàm oan" đồng hịch thứ tuồng của thầy Hội-đồng Nhờ ở Châuđốc lúc thầy lập gánh Cải-lương mà đặt ra. Cô làm chuyện trái phép nầy có ngày chủ bổn tuồng sẽ bắt mà đem cô ra tòa chớ chẳng không. Nhớ lại lúc Đ. B. N. mới lập thì ăn cắp tuồng của M. Thận hát được ít lâu rồi cô mướn M. Paul Lộc ở Bếntre qua đặt tuồng, bởi M. Lộc đặc nhiều câu thâm-trầm và có nhan-sắc nên cô chủ phải lòng cùng nhau trăng thề sống hẹn, việc một ngày một lộng, đào kép trong gánh đều biết, nên có người mét thót cùng thầy chủ, thầy nổi trận lôi đình làm cho M. Paul Lộc phải xách va-li mà đi về xứ sở. Cô ta muốn tránh tiếng xấu, bèn cho tiền kép hát biểu nó kiếm cớ nói như vầy cho thầy chủ tin cô-ta không có làm điều quấy đó: "đó là chúng tôi giận cô mà nói như vậy, chớ thật cô không có tình ý gì với thầy đặc tuồng hết, xin thầy chủ lừng nghi cho cô chủ tội nghiệp.....oan!" Chừng cô ta coi mòi chồng hết nghi mới được nước mắng nhiếc chồng nói sao đi nghe lời người ta nói quấy mà làm cho hư gánh hát đi.

Lòng độc hiềm của cô N. thị. N, bầu gánh Đ.B.N. thật là ít ai bằng, nên xin lược kê ra nay cho tục-chủ cầu đào kép Cải-lương hay mà ngừa lấy, hớ tình lời phinh phờ mà phải bị tay độc ác đa.

H. (Lai cảo)

Thơ tín vãn lai

Cùng M. Phan-thế-Hùng ở Niam-vian: Bổn-báo có tiếp được bài của thầy, song kỳ nầy mão bài nhiều phải đăng trước xin thầy cảm phiền, huờn lại một chút.

.·.

Cùng M. V..... ở Longxuyên: Bài thầy sẽ đăng lên báo, xin thầy an tâm huờn lại, để coi người ta làm sao, rồi mình sẽ..... Sau nầy cảm ơn thầy có lòng thương tưởng bổn-báo như vậy. Đã biết là: bình địa khởi phong ba..... thì mình phải nói: nhỉ ngã vô lường lập..... Tình được việc, nóng không khá.

.·.

Cùng cô L. X. H. Cánthơ: Cô nóng lòng cũng phải, mà cũng nên chậm lại, mà coi thời thế làm sao, rồi chúng ta sẽ....Bổn-báo còn giữ bài của cô.

Bổn Báo

Dư luận

MƯỢNG TIẾNG BẮC, PHẢI MƯỢNG CHO TRÚNG

Các ngài viết báo, bây giờ, phần nhiều thường hay mượng tiếng ngoài bắc xen lẫn với tiếng trong nam, nhưng mà phần nhiều lại mượng nhầm chứ trật, làm cho độc giả nhiều lúc không thể nính cười được.

Các ngài viết báo, có tư tưởng hay đem truyền-bá cho quốc dân, có ý kiến lạ thì phô bày cho xã-hội, người đọc báo tuy phải tôn tiền, nhưng cũng tặng các ngài là người có công đức lớn. Mà độc giả cũng có phiền các ngài; vì hay xen tiếng bắc vào; không phải phiền vì tiếng bắc khó hiểu mà phiền; chánh là phiền vì dùng những tiếng ấy không trúng, sao mình lại bắt chước, còn tiếng trong nầy đã có mà lại trúng nữa sao lại bỏ đi.

Tôi cũng biết rằng: muốn người Tam-kỳ; biết nhìn nhau là một nòi một giống thì tiếng nói phải lưu thông và lấy lời báo mà dùng để phổ thông, thời phải lưu-tâm mà xem xét cho vẹn-toàn, muốn đem tiếng bắc vào nam thì phải đem cho trúng; muốn lấy tiếng nam ra bắc thì đừng lấy chữ trật, mà nếu tiếng ta đã có thì đừng lấy tiếng ngoài vào, phương chi tiếng trong nam đã có sao lại bỏ đi để mượng của người bắc. Mượng mà chi vậy, mượng vậy rồi có bổ ích chi cho bài đăng báo không? không, không bổ ích chi hết, vì những bài viết, hay bởi cái tư tưởng, hay bởi cái ý kiến chớ không hay bởi lời văn, để tiếng lạ vào vô ích.— Phải chi các ngài đó dịch những sách khoa học, mà thiếu những tiếng tôn nghĩa, thì cũng nên mượng mà để vào nếu có khó hiểu cho mấy đi nữa, độc giả cũng bằng lòng để tờ báo xuống mà suy nghĩ, tiềm-xét, phương chi những bài văn thường, mà cũng xen tiếng bắc vào,—khổ—

Tiếng bắc thường hay trật.— Câu nầy khi độc giả cho tôi là đại ngôn.— không, tôi không dám, độc giả hãy coi lại trong báo Hữu-Thanh số 8 thì rõ một ông công chúng viết bài khảo cứu (Tiếng đàng trong, và tiếng đàng ngoài; chánh nơi ông, ông cũng công nhận rằng, tiếng đàng ngoài là sai nhiều. Đó, đã biết sai nhiều mà ta cứ dùng mãi thế, rồi đây cuốn tự-điển xuất thế mới ra thế nào?? Một lần tôi được một ông bạn đưa cho tôi một bức thơ, bảo tôi đọc tôi coi toàn bài, thì tôi không còn nghi ngờ gì người ấy là người Nam-kỳ, tôi chắc rằng người ấy là người ở Bắc, ai ngờ bạn tôi lại nói; người ấy là người Nam-kỳ, làm cho tôi ngạc nhiên vì trong thơ toàn là tiếng bắc cả. Tôi không biết cái ông viết bức thơ nầy, cái ý tưởng của ông thế nào, mà ông không chịu dùng tiếng Nam-kỳ; Có người nói; tiếng nam-kỳ không đặng thanh-thao, nên nói theo tiếng Bắc-kỳ. Cái lý-thuyết đó là sai, tôi kể ông phục đã là một nước Annam thì là tiếng Annam; sao lại gọi thanh tục, cái lý-thuyết nầy nếu ông nào xướng ra, tôi sẽ bầu phản đối.

Viết báo trên Cantôn, mà mượng tiếng ngoài bắc, cũng đều vậy, phải chú-tâm mà sửa những chữ trật kia ra cho đúng, đừng biết rằng trật rồi cũng viết liều viết trật rồi cũng để vậy, thì tiếng Annam không biết đâu là nguyên-căn.

Nước Annam có ba xứ, mà Trung-kỳ và Nam-kỳ thì nói một thứ tiếng, duy chia ra Bắc-kỳ thời khác mà sao có kẻ viết báo lại lấy tiếng Bắc là ý gì?

Tôi là người đọc báo, vì cái khổ tâm với những tiếng Bắc không trúng mà có bài nầy, xin những ông nào, mượn tiếng bắc viết văn thì hãy mượng cho đúng, đừng mượn lôi thôi mà hại cho nền Quốc-văn, và trở ngại cho cuốn tự-điển sắp xuất bản sau nầy.

Cái-bè: HUỲNH-ĐỨC-HÒA

Ai muốn đặng giá riêng?

Muốn đặng giá riêng hãy viết thơ cho Bổn-hiệu mua sỉ những:

Giấy-báo, giấy-bắc, đờn-cầm bắc; Rượu chác hiệu Bordeaux, médoc, l'reignac;

Thuốc Nam-hoàng thuốc Tây-Độc, rượu sâm; Nước mắm hòn Phú-quốc.

Gros — Hỏi nơi hiệu: DÔNG QUANG — Détail

Dépôt particulier épiceries Vins et liqueurs.

Trđôn

THỜI SỰ

Giá bạc

Thứ sáu..ngày	15 Juin...	8 f.	15
Thứ bảy..ngày	16 Juin...	8	15
Chúa nhựt..ngày	17 Juin....	8	15
Thứ nai..ngày	18 Juin....	8	30
Thứ ba....ngày	19 Juin..	id	
Thứ tư....ngà	20 Juin...	8	40
Thứ năm.ngày	21 Juin	id	

Giá lúa

Lúa chở đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày...	15 Juin..	5$05 à 5$15
Thứ bảy ngày...	16 Juin..	5 05 à 5 15
Chúa nhựt ngày.	17 Juin...	5 05 à 5 15
Thứ hai ngày....	18 Juin..	5 05 à 5 15
Thứ ba ngày...	19 Juin..	5 01 à 5 05
Thứ tư ngày....	20 Juin..	5 01 à 5 12
Thứ năm ngày..	21 Juin	

Cantho

ĂN CƯỚP

Đêm 8 rạng 9 Juin 1923, lối một giờ khuya có một đảng ăn cướp 4 đứa đến đánh nhà tên Nguyễn-văn-Lợi ở làng Thới-bình (Cầnthơ) chúng nó động cửa vô nhà tóm thâu đồ đạt giá đáng 25$ chừng Hương-quản và dân làng nghe la chạy đến thì chúng nó đã bườm rồi. Tài gia khai rằng biết mặt tên Xệ đồng ở một xóm có đồng lõa trong vụ ăn cướp đó; nên Hương-quản tức tốc đến nhà tên Xệ mà xét! thì chẳng có toan vật chi cả, song tài gia cứ khai quyết cho tên Xệ, nên Hương-quản bắt tên Xệ giải xuống quan Biện-lý, ngài xét không có bằng cớ nên tha bổng.

CÚNG LÀ ĂN CƯỚP NỮA

Mới hôm 8 rạng 9 chúng nó đánh nhà Nguyễn-văn-Lợi, Hương-quản còn đang tầm bắt, kế qua đêm 9 rạng 10 Juin 1923 lối 12 giờ khuya có 1 bọn nữa 8 tên đến đánh chùa Hội-linh-tự kêu là chùa Xẻo-cạng cũng về làng Thới-bình (Cầnthơ) chúng nó động cửa vô chùa quyết bắt ông trưởng-tử (là ông sãi coi chùa) vì bắt trưởng-tử mà lấy bạc để trong lưng, lúc chúng nó vô rồi thì có 2 tên đến 2 cửa phòng của các sãi mà giữ chặc không cho các sãi chạy ra, còn 6 tên thì đến phòng trưởng-tử mà lục soát và bắt trưởng-tử, song trưởng-tử chạy ra khỏi cửa phòng bèn chụng dưới bộ ngựa thì chúng nó rược theo trưởng tử ở dưới bộ ngựa nhìn dặng tên Nguyễn-văc-Vân là thợ mà ở gần chùa bấy lâu cũng thường khi tới lui nơi chùa mà làm đồ mà mặt mày thoa lọ; chúng nó bèn vì trưởng-tử ở dưới sàng tung thế trưởng-tử nhảm bể không khỏi bọn vô lương, nên quyết ra tay một trận, bèn Lò ra lên ôm tên Vân mà tầm bắt, lúc trưởng-tử nhảy ôm tên Vân, thì chúng nó bèn áp lại đã cho trưởng tử một cây trúng nhằm tráng máu ra linh láng, trưởng tử bèn buông tên Vân mà té xiểu, chúng nó áp lại lục lưng lấy bạc và tóm thâu quần áo, tin ra 150$ rồi bườm. Lúc ăn cướp đi rồi các sãi chạy ra đánh mõ và kiếm thuốc bó cho trưởng-tử (tuy bể tráng mà không mấy nặng). Chừng Hương-quản và dân làng nghe mõ đánh tức tốc chạy đến nơi, thì ăn cướp đã bườm rồi, trưởng-tử tỉnh bèn khai với hương-quản biết mặt tên Vân có đồng lõa với bọn ăn cướp đó và chắc rằng tên Vân cũng có trấy trụa nơi cỗ; song tên Vân ở đồng một xóm mà về làng Long-tuyền, nên hương-quản sai người đi báo cho hương-quản làng Long-tuyền hiệp lại tới nhà tên Vân đặng tra xét, song ruồi hương-quản làng Long-tuyền đi khỏi nên rạng ngày hương-quản Thới-bình bèn lập tức báo cho quan lớn chủ quận hay, ngài bèn sai thầy đội Kéo hiệp cùng hương quản đến nơi mà tầm bắt tên Vân.

Hương quản và thầy đội đến nhà tên Nguyễn-văn-Vân mà xét thì đồ tang lưu hết chỉ còn sót 1 cái chảy mỡ và 1 cây tầm vông, với 1 ám tên nữa cũng đồng ở một nhà. 1° Nguyễn-văn-Với, 2° Bùi-văn-Bể, 3° Lương-văn-Thinh, 4° Nguyễn-văn-Chiêu, 5° Nguyễ -văn-Giác, bèn bắt nội vụ đem về nhà công sở Thới-bình mà tra xét, thì thấy nơi ở tên Nguyễn-văn-Vân cũng có dấu trấy, song tra hỏi chúng nó hết sức thì chúng nó không chịu khai, Hương-quản bèn giải nội vụ đến quan Biện-lý, ngài bèn giao cho quan Bối-Thẩm mở dàng tra xét, và dạy dam tên Vân, Bể, Thinh về Với.

Tuy vụ nầy tra tầm cũng chẳng lấy chi là khó, song hương-quản Hay và thầy đội Kéo cả 2 đều chuyên cần phận sự đáng khen.

Vỏ-ngọc-An
(Lời cảo)

Médaille danh dự

Mới hay đặng tin mừng rằng thầy tôi là ông Đặng-khắc-Kỷ, Chánh Giáo-sư nhứt hạng tại trường tỉnh Cầnthơ, hiện kiêm Giám-đốc các trường sơ học trong tỉnh, đặng chánh phủ ban thưởng một tấm ngân bài danh dự nhứt hạng (Médaille d'honneur de 1re classe). Vậy mới toại lòng người hữu công cùng nhà nước.

Nên tôi kính đôi lời mừng thầy đặng rỡ ràng danh phận, và chúc cho thầy [illegible]

Vỏ-ngọc-An
Kính mừng

HÃNG VÉLO SPORT

NHÀ SỐ 50 TỚI 54 BOULEVARD CHARNER SAIGON

Có bán xe máy đạp hiệu Wonder là một hiệu tốt nhứt trong hoàn cầu, nhẹ đạp, chạy mau và chắc-chắn. Có bán đủ đồ phụ tùng và vỏ ruột ca-u-su tốt.

Muốn mua hãng cũng gởi theo tàu và gởi contre remboursement (trả tiền lúc đến lãnh xe).

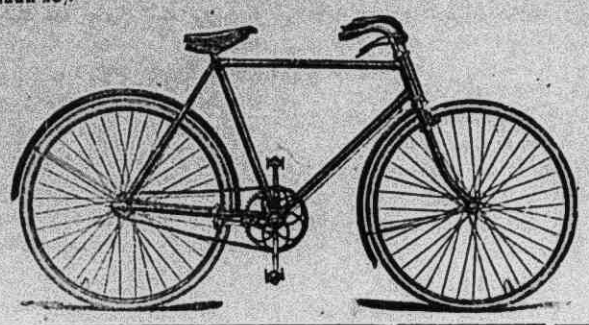

Bán

1 cái xe hơi HUDSON, 6 máy, 7 chỗ ngồi còn mới tinh bảo.

1 cái xe hơi BUICK, 6 máy, 7 chỗ ngồi, còn tốt, giá là 1.200$00.

Ai muốn mua do nơi hãng:
Garage T. D. NGHĨA = CANTHO-VILLE

Cuốn sách hữu ích

Sanh tử hôn thú thề cách

Đồng bang ta mỗi nhà nên mua cuốn sách Sanh tử hôn thú thề cách (Guide formulaire à l'usage des Officiers de l'Etat civil) chỉ các điều phải làm theo luật buộc của ông Vô-văn-Thơm dịch ra và có các nghĩa rành-rẽ.

Có trữ bán tại nhà in Hậu-giang Cầnthơ giá 2$00 một cuốn, phụ thêm 0$24 tiền gởi. Ai muốn mua xin viết thơ hoặc gởi Mandat de M. Trần-đắc-Nghĩa Directeur de l'Imprimerie de l'Ouest à Cầnthơ thì có sách gởi lại liền.

Tiểu Nữ-Huấn

Cuốn sách rất có ích cho các trò gái về việc cữ bạnh của mình để đối đãi cùng mọi người trong lúc hành lộ cùng ở chốn gia đình.

Tại nhà in Hậu-giang có bán giá 0$20 một cuốn, phụ thêm 0$10 tiền gởi.

Lời rao

Kính lời tỏ với lục châu tiệm của tôi mua bán cây vàng ở tại làm Cầnthơ, hiệu là "QUẢN-TÀI-LỢI" còn tôi là PHÙNG-CHIỂU kêu là Ban XIỂU. Xin lục châu đừng có bán món chi, đừng trả tiền bạc, đừng cho vay tiền bạc, cho người nào trình con dấu hiệu tiệm của tôi, vì người ấy không phải là người của tôi tin cậy; chừng nào có hiện mặt tôi sẽ bàn tính các việc nói trên đó.

Nếu trả tiền, cho vay tiền bạc cùng bán chịu món chi cho người ấy thì tôi không biết tới. Xin lưu ý.

Nay kính
PHÙNG-CHIỂU (BAN-XIỂU)
Chủ tiệm của: Quản-tài-lợi
Cầnthơ—ville

Xe máy đạp Wonder

Lễ Pentecôte rồi đây tại Vũng-Tàu (Cap) có quan Thống-Đốc Nam-kỳ và quan Lãnh-binh Jeanot chủ tọa. Chương-trình cuộc chơi lễ cũng nhiều, thêm có cuộc đua xe-máy-đạp, thiên-hạ tây nam tựu đến coi rất đông đảo.

Ngay thứ hai đua xe-máy-đạp đường trường phải chạy vòng theo 2 cái gò cao ước được 20 ngàn thước, thì các người cỡi xe-máy đạp thiện nghệ nhứt hạng ở Sài-gòn đến đua đều cỡi hiệu xe Wonder mà thôi.

Hiệu xe nầy được dùng bực nhứt trong xứ Nam-kỳ, các tay cỡi xe-máy-đạp đi đua gọi hiệu xe nầy là một "Hột ngọc của xe-máy-đạp".

Đáng khen-ngợi những vị chế-tạo hiệu xe nầy, đã được tốt-đẹp, chắc-chắn và nhẹ-nhàn hơn các xe khác.

Có bán
Vỏ xe thượng hạng

HIỆU (Pneus Bergougnan)

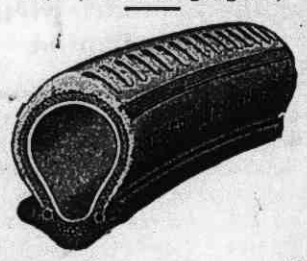

Vỏ xe kéo mỗi cái, giá là	8$ 00
Ruột xe kéo mỗi cái giá là	2, 50
Vỏ xe máy mỗi cái giá là	2, 80
Ruột xe máy mỗi cái giá là	1, 60

Có trữ bán tại:

Garage	Trần-đắt-Nghĩa	Cầnthơ
Tiệm	Trần-văn-Tú	Vĩnhlong
»	Trần-Frères	Rạchgiá
»	A. Cianna	Biênhòa
»	L. Jacquet Cie	Pnom-Penh

Hãng chánh cho Namkỳ và Cao-man L. Desmarquoy et Cie — 61 đường Pellerin ở Sài-gòn.

GARAGE
TRẦN-ĐẮT-NGHĨA

Cantho—(*Cochinchine*)

SỬA CÁC THỨ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ sắt, vân vân.

Công việc làm kỹ lưỡng, mau mà giá rẻ.

Có trữ bán vỏ ruột xe hơi, xe kéo và xe máy, máy may hiệu *Singer* và xe kéo mới.

Dầu nhớt, dầu sáng. Đồ phụ tùng xe hơi và xe máy vân vân.

Lãnh làm sường nhà và hàng rào sắt.

Tại hãng có sắm xe hơi để cho mướn đi chơi, cùng bao đi xa. Giá định nới luôn luôn.

CAFÉ RESTAURANT
Hing Hing

Gần nhà hội làng Tânan

Kính cùng quí ông và quí thầy, tôi mới lập nhà hàng bán cơm tây, bánlẻ (từ món par plat) ăn món nào thì tính tiền món nấy, tiệm tôi nấu đồ ăn ngon kỹ lưỡng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn khác, ban đêm đổi đồ ăn khác, có làm đủ thứ bánh tây, hoặc có đám tiệc chi thì tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quí ông và quí thầy có đi Cầnthơ xin đến tiệm tôi thì tôi sẵng lòng tiếp rước.

Giá rẻ !!! Gía rẻ !!!

KÍNH CÙNG QUÍ-VỊ RÕ:

Bổn-biệu mới tiếp đặng một kỳ viết kẹp theo túi áo "Porte-plume à réservoir" à remplissage automatique, có ống rất bằng métal nickelé đẹp lắm, không thua gì các hiệu khác.

Giá định bán rẻ, mỗi cây.....0$60

Ai mua nhiều về bán lại 12 cây, giá chắc là.....6$00

Thứ viết nầy không phải xấu mà bán rẻ, cũng là viết của các xưởng Langsa gởi qua, nếu gặp giờ kỷ cang thì cũng dùng lâu đặng.

Kỳ rồi lại không bao nhiêu; như Quí-Vị cần dùng viết thơ đến mua mau mau kẻo hết.

Xin đề thơ và mandat cho:

M. Trần-đắt-Nghĩa
Quản-lý Ân-Quán Ân-Hà
Cầnthơ.

TÌNH DUYÊN TÁI HỘI

Soạn giả
THÁI-TƯỜNG-LONG — (*CANTHO*)

(TIẾP THEO)

Trời sáng ra lật đật đến nhà con Vủ. Vủ tiếp chào hỏi rằng: thưa cậu đến nhà tôi chẳng hay có việc chi? Lâm-báo-Sắc nói: tôi có một việc cậy thiếm, nếu việc nầy mà thiếm chẳng khứng ranơ thì có ai mà làm cho đặng!?! Xin thiếm chớ chối từ. Nói rồi lấy ra năm chục đồng bạc đã nơi ghế, khuyên con Vủ cất đi. Con Vủ đương lúc nghèo túng thấy bạc nhiều mừng lắm, chúm chím miệng cười lấy bạc để vào túi rồi nói rằng: thuở nay tôi chẳng tham của ai nay nhờ cậu bậu tính, song chưa rõ cậu muốn cậy tôi việc chi? Lâm-báo-Sắc nói: thiệt tôi muốn gần một người ở lối đây? Nguyên chiều hôm qua, tôi đi chơi thấy thiếm ngồi chỗ phố mới, nói chuyện với một cô nào đó? cô đó là người tôi ao ước đa. Xin thiếm ra sức nói làm sao cho tôi gần đặng với nàng, hễ việc xong rồi tôi sẽ đền ơn thêm cho thiếm nữa. Con Vủ là một đứa qui quái nghe nói liền thầm nghĩ, Lang-Nương không phải đờn bà trinh tiết, ngoài mặc tốt tươi nhờ son phấn, chớ trong lòng không ruột không gan, nàng là gái trắc nết, khi chưa lấy Vương-đa-Tính thì nàng cũng là một tay buôn hương bán phấn.

Từ hồi lấy Đa-Tính đến bây giờ làm bộ chính chuyên mà chính chuyên, là lúc nào kia: chớ bây giờ đang nghèo, chắc cũng không từ nết cũ! Con vủ nghĩ như thế, bèn giả đò từ chối và nói: tưởng cậu cậy tôi chuyện gì, chớ việc ấy tôi e không đặng. Để tôi nói cho cậu nghe: mợ ấy là vợ của chú tôi khi trước vợ chồng ăn ở với nhau hậu tình lắm, sợ tôi tính không xong đâu!.

—Xin thiếm ráng sức làm cho tôi gần đặng với nàng! dầu tốn hao bao nhiêu tôi cũng sẵng lòng chịu hết. Nói rồi móc túi đưa ra một trăm đồng bạc cho con Vủ, cậy trao lại giùm cho Lang-Nương gọi là lễ ra mắc trước.

— Thiệt, cậu ở rộng rãi quá ít ai bằng. Thôi, tôi cũng phải ráng với cậu một phen chớ biết sao hay giờ; vậy xin cậu cho tôi kỳ lại vài ngày chừng đặng việc tôi sẽ cho cậu hay lập tức. Lâm-báo-Sắc từ giã ra về.

Khi ba nhỏ về nhà, con Vủ đem chuyện cậu Lâm-báo Sắc cậy mình làm mai Lang-Nương v..v.. Vủ nói lại cho chồng nghe và đưa một trăm rưởi đồng bạc ra cho ba Nhỏ thấy. Ba Nhỏ mừng quá nói: thiệt vợ chồng mình có lộc ăn lắm không cầu khẩn cũng có người đem bạc tới nhà cho mà xài. Rồi đó vợ chồng đồng đi qua nhà Lang-Nương mà ướm thử lòng nàng coi ra sao cho biết. Đến nơi không có Vương-đa-Tính ở nhà vì anh ta mỗi bữa mắc đi làm cu-ly khỏi; trừ ra ban đêm mới có ở nhà.

Vợ chồng con Vủ nói chuyện vậy vậy cho Lang-Nương nghe và trao tay một trăm đồng bạc nàng thọ lãnh và hứa sẽ chịu lời, ba Nhỏ nói, người ta (Lâm-báo-Sắc) muốn gặp mợ ban đêm cho tiện việc. Tôi nghĩ chuyện ấy cũng dễ, không khó chi đó, để tôi tính như vầy, chiều mai tôi giả đò kỉ cơm cho ông già tôi, tôi qua mời cậu mợ qua nhà tôi uống rượu, mợ làm bộ đau bụng đừng đi, ở nhà đặng mà...để cho cậu đi một mình qua bên tôi. Tôi phụ rượu cho cậu say, rồi cầm ở lại sáng đêm không cho về, thì mợ ở nhà một mình mặc sức tung hoành. Lang-Nương nói, em tính thế đó hay quá, vậy em phải cho người ấy hay trước đi.

—Việc dễ mặc tôi, mợ đừng lo tới. Rồi tuốt qua nói Lâm-báo-Sắc rằng, việc xong rồi, nội chiều ngày 25 là mai đây, cậu sẽ làm như vầy, như vầy, thì cậu đặng toại chí.

Lâm-báo-Sắc mừng đáp rằng: việc xong rồi ơn vợ chồng chú tôi không quên đâu. Xin chú đừng ngại.

Sớm mai ngày 25 tháng chín Annam, vợ chồng ba Nhỏ đi chợ mua rượu thịt đem về nấu nướng sắn-sàng, đến 5 giờ chiều qua nhà gặp Vương-đa-Tính mới hỏi: chú ba qua nhà có việc gì lạ không?

Không; không có việc chi lạ, chiều nầy tôi có nấu mâm cơm cùng ông già tôi, xin mời cậu mợ qua uống rượu với chú! Tính nghe bèn làm thinh, Lang-Nương tiếp nói: tôi mới ăn cơm rồi sao có hơi đau bụng phải đi sống hết vài lần mới vừa hớt, tôi cám ơn chú ba có lòng thảo, song tôi đi không đặng đâu; ba thầy Lạc có đi thì đi với chú kẻo chú chờ mình nãy giờ đó.

Đa-Tính nghe vợ nói đau bụng mới hỏi: mà nó đau bụng như có hớt, rằng đi qua với chú; nếu mình không đi tôi cũng không đi. Ai biết mình đau bụng làm sao mà dám đi; thoản như mình đau nhiều thì có ai ở nhà với mình?.

Lang-Nương làm bộ mặt vui vẻ nói cợt rằng: ối, thứ đau bụng gió chút đỉnh mình khéo lo thì thôi đa!!! Tưởng đau bụng dề hay sao mà phải biểu mình ở nhà đặng đi rước mụ.

(Còn nữa)

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI ĐẤUXẢO MỸ-NGHỆ HANOI BANG KHEN
DIPLOME DE MERITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1922
Cordonnerie — Chapellerie — Tonkinoise
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYÊN CHÍ HÒA

83 — Rue Catinat — *Saigon*

Kính cùng QUÍ-VỊ đăng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐỒNG GIÀY, LÀM NÓN theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY hết, NÓN làm bằng CÂY-MÓP thiệt nhẹ, lợp NÍXÁM, BỐ TRẮNG VÀ BO-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỀ MÃ. Tôi đã BÁN-SỈ ở LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY của tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-HẠ DA LÁNG GIÉP DA-LÁNG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN QUẠI-NHUNG QUÍ VỊ xa xin viết thơ về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thiệt rẻ xin chư tôn chiếu cố cho việc buôn bán của ĐỒNG-BẰNG ta được thạnh lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cám ơn.

NGUYEN-CHI-HOA, Kính mời

An Phong

Bijouterie soieries de Chine et du Tonkin
CAOLANH

Kính trình cùng lục châu Quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán rông bằng tàu, chứng là vẫn xuyên lãnh nhiều, cũng là hàng vươn, nhuộm đen diệu lắm thật tốt, không nỗi trở tôi chác ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tốt và hớt chàm tốt, nên các nơi khác đồ cẩm châu, hoa tư các, cũng xá lục soạn bắc thảo, lục soạn thượng hạo đều có đủ thứ, còn hàng bắc như, bằng không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá: tôi bán lại rẻ. Còn đồ mặc trắng như the, lương-lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quí khách muốn mua vật chi dùng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi đồ lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Cao-lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cẩn bạch

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU

Nguyễn-long-Thao

TẠI CHỢ LAITHIEU (ĐƯỜNG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thạo nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵng và bán đủ các thứ bàn ăn: dài, vắn, tròn vuôn khéo lạ. Tủ áo hoặc trơn có kiếng soi mặt, 2 mặt, tủ thờ trơn cẩn, tủ để sách và để rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon trọn bộ. Ghế trường kỷ, ghế ngồi nhiều kiểu Váng gỗ một tấm liền chưng ngựa thường, chưng tiện hoặc chưng voi đội Biển lưỡng sơn mài và cẩn. Khay, hộp chưng đèn, đài kỷ.

Những món kể trên đây đồng toàn cây danh mộc: Trắc, gỗ, camlai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua hay là đặt món chi thì tôi sẵng lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có lãnh làm bao lam thành vọng cẩn chạm sơn thếp

Nguyễn-long-Thao
Chủ nhơn kính cáo

Quyển từ tụng thể lệ

Quyển từ tụng thể lệ là một quyển sách tối hữu ích cho những người có việc kiện thưa đến toà, cũng hết thảy những người làm dân nhà nước. Sách dạy cả thảy 134 trang, nói về sự kiện, bài mại và nhập vào vụ kiện, về án toà, án khiếm diện và cách cáng án, sự giáo cự chống án oan và tra xét trong việc kháng án, xin phá án tòa sơ, phá án về Đại-pháp, biên tích đồ tạp vật, sự bán đấu sản của kẻ chưa thành chơn, sổ sự giam thân...v.v. còn nhiều khoản cần ích không thể kể hết.

Sách nầy của ông huyện Võ-văn-Thơm sao lời nghị và lời chú giải của quan án DUFILHO lại có các kiểu đơn để đó theo mà làm rất tiện.

Giá mỗi quyển.....1$30
Phụ thêm tiền gởi 0.24.

Xin đề thơ cho M. Trần đắc Nghĩa
Quản-lý Ấn quán An hà Cầnthơ

Dầu - Tứ' - Bi

Nguyên thứ dầu nầy, đồng là Tứ-Bi và hiệp với các vị thuốc khác mà chế ra, nên gọi tên là Dầu Tứ-Bi.

Dầu-Tứ-Bi chủ trị các chứng kể sau đây hiệu-nghiệm lắm: kinh phong, tê-thấp, phong nổi có đã cùng thân mình, các thứ ghẻ, trặc tay, trặc chơn, nhức mỏi rêm cả mình, hễ dùng dầu nầy thì quả thấy công hiệu. Còn mấy nhà có con nít nhỏ thì nên mua để dành khi nó ho nóng, đau bụng, hoặc ít vị yếu, ăn bú không tiêu, sanh chứng đau bụng sình-bụng no hơi, hoặc có ghẻ ngứa, ghẻ phỏng, phỏng lửa, thúi lỗ tai, các chứng nầy hễ dùng Dầu-Tứ-Bi mà trị thì mau lành bịnh lắm.

Thiệt là rất tiện dụng, mấy nhà có con nên lưu-ý.

Giá bán: mỗi ve lớn 0$,70, mỗi ve nhỏ 0$,30.

Có trữ bán tại tiệm Chụp-hình mới "Photo-Nouvelle" ở ngan chợ Cầnthơ.

Photo-Nouvelle
Rue du Marché
à Cầnthơ

Dịp Tốt

Có người muốn bán 10 cái xe kéo còn mới—Giá rẻ.

Ai muốn mua xin do nơi báo quán An-Hà Cantho.

Lời rao

Xe máy mới từ 65.$00 đến 130.$00 xe Peugeot bán y giá hãn lớn Saigon. Có bán đủ đồ phụ tùng xe máy, khăn đen thiệt tốt, giầy bắc, giầy hàm ếch kiểu nay hãn tàu, hãn bán, đèn tây nhiều kiểu. Pháo tây làm thật giống, quí ông ở xa muốn biết giá hãn, xin hỏi mục lục (Prix courant). Bổn hiệu sẵng lòng gởi cho không.

Trương-văn-Hanh
(Gần tòa bố) *Sadec*

Nhà ngủ và nhà hàng bán cơm tây

HIỆU: TÂN-PHÁT-LỢI
ở đường Bd Maspéro gần cầu tàu lục Tỉnh (SÓCTRĂNG)

Kính thỉnh quới khách nếu có việc đi Sốc-trăng tôi lớ đường xin đừng bước ghé lại nghỉ nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoán khoát, lại có quạt máy và đèn điện; tắc một lời là đủ đồ cần tôi có bán các thứ rượu và cơm tây: việc nấu lại càng kỹ lưỡng vì cứ do theo cách Vệ-Sinh.

Còn như khách có muốn cần dùng cơm Annam xin cho tôi hay trước một giờ thì tôi ông sẵng lòng làm cho vừa ý.

Xin Quới-khách chiếu cố đến, tôi lấy làm thậm cảm.

Chủ nhơn: Tư-Cảnh kính mời.

Cáo bạch

Có bán cây viết "PORTE PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ"

14k không sét không mòn Cókhâu (AGRAP) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì để thay. Cây viết nầy nếu gìn giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết nầy giống theo cây viết năm cắt, một đồng của khách

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bổn hiệu sẽ trả y tiền lại đủ. Giá một cây là (có hộp có Comptegoutte *giá* **4$50**

Mua nguyên lố về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt.

ve một giá 0$50

Nhà in Hậu Giang CANTHƠ

Hỏi bạn thanh niên

Muốn lánh đàng sắc dục hãy xem truyện. LỐI BƯỚC PHONG TÌNH. Chuyện cô ba JEANNETTE ở Vinhlong Giá mỗi cuốn là ..... 0,$30 Ai mua nhiều thì có hnê hồng 20 % Có trữ bán tại Anquán Anhà Cầnthơ và tiệm Bùi-hữu-Hườn Cầnthơ.

Lời rao

Muốn nhượng một sở đất khẩn tại làng Vĩnh-bình (Rạchgiá) có mướn họa-đồ ngoại ngạch do rồi đoạt thành 800 mẫu, khai phá cây cấy rồi chưng 600 mẫu còn lại 200 mẫu rừng trầm. Có đứng bộ 200 mẫu.

Ai muốn xin do nơi Nguyễn-văn-Phước Agent d'affaire (Rạchgiá)

Ngô cùng Đông Bang

Tuồng "Kim thạch kỳ duyên" là một áng văn Quốcâm nên đọc, nên lưu truyền hậu thế, của một nhà đại gia văn-chương là: ông Thủ-Khoa NGHĨA soạn.

Bổn tuồng nầy mấy câu chữ nào khó đều có giải nghĩa rõ ràng ở dưới mỗi rương, thiệt dễ hiểu lắm.

Giá mỗi cuốn.....0$80
Phụ thêm tiền gởi...0.20

Giá tiền ấy so với văn chương ông Thủ-Khoa Nghĩa đây, thì tưởng còn rẻ lại một bổn tuồng hữu ích và có thể giúp vui cho Quí ông; Quí bà trong cơn rỗi rảnh.

Có trữ bán tại nhà in Hậu giang Cầnthơ. Ai mua nhiều, từ 10 cuốn sắp lên sẽ có huê hồng 20%.

XIN LƯU-Ý

Kỳ tàu *ARMAND-BÉHIC* chuyến rồi đây, tại **ENTREPÔT DE VINHLONG** có lại những hàng hóa như sau nầy:

Trái táo riêm đường (*Prunes fourrés glaces*)

Từ hộp một kilo, nửa kilo và phân tư kilo. Thật là thổ sẵng của nước Langsa, gia vị chế ăn ngon lắm, bổ và nên cho mấy người bịnh đau mới mạnh dùng lắm, rất qui, cái hộp làm rất chín chiến và khéo vô cùng.

Xe máy "*ALCYON* và *HERCULE*"

Đồ phụ tùng xe kéo như là: Bánh-xe, nhiếp-xe, tum-xe, vỉ xe, cầm và đặng vân vân.

Cả thảy giá bán y với các hàng lớn Saigon, mà lại có khi rẻ hơn nữa.

Xin chư tôn quan cố, mà giao tiếp cùng nhà nầy một chuyến, sẽ biết người ngũ-tố, chiều đãi là thế nào.

Chủ nhơn: Nguyễn-thành-Diễm
Cẩn khải

Xin ghé mắt !!!

Một quyển sách rất hữu ích

Mấy ông hương chức đang hành sự trong việc quan, muốn cho khỏi lầm lỗi và khỏi bị thiệt hại, lại có quyền thi hành hơn Trường-Tòa thì nên mua quyển sách Quốc-âm của ông Dương-văn-Mèn kêu là "*THỨC-KIẾU-MỚI*" có quan Nguyênsoái Nam-kỳ phê cho pép in ra bán.

Giá mỗi quyển 3,$00 phụ thêm tiền gởi 0$,24

Sách nầy có 156 trương, đ cách thức kiểu: Yết thị, tờ vi bằng, lời truyền rao và phúc bẩm để cho hương chức dùng mà giao trát tờ và thi hành án về việc hộ người *bổn*-quốc.

Một mình nhà in hậu giang có trư mà thôi.

Ai mua nhiều về bán lại từ 10 cuốn sắp lên sẽ cho huê hồng 30%.

Tiêm thợ bạc

CỦA M. CAO-VAN-HY
108 Boulevard Bonnard—Saigon

Tiệm nầy có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo lạ vô cùng, những là: vàng vòng, chuỗi hột, hoa tai, cà-rá, giây chiền, neo xuyến v.v. kiểu chạm rất nên huê dạng.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một, lần thì biết.

Nay kính
Cao văn Hy cẩn khải.

Các nhà buôn nên mua

Tại nhà in Hậu giang có bán tấm bản biên các cách thức gởi thơ từ và gởi hàng hóa, (Tarifs d'affranchissemen des correspondances) hoặc phải dán bao nhiêu cò, hoặc phải gởi cách thế nào cho trúng theo luật lệ nhà thơ. Mỗi tấm bán 0$.25 phụ thêm 0.$10 tiền gởi

Vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Trần-đắcNghĩa Tổng-lý ấn-quán An hà Cầnthơ

Quân hiệp Xướng kêu là Ban Xướng

Ở GẦN CHỢ CANTHO
Chủ tiệm: Ngô-Bửu

Kính cáo,

Kính trình cho quí vị đặng tường Thuở nay tiệm tôi có bán hàng tàu, hàng xén, và Thuốc bắc; cách buôn bán của tôi và cách tiếp rước mấy hàng từ tế thì ai ai cũng biết, nhờ vậy mà tiệm tôi bền vững lâu dài tính đã đặng gần 30 năm.

Ngày nay bổn tiệm tôi làm tờ giao kèo lãnh bán các món dầu, của hãng "Compagnie Asiatic Saigon" vì dầu của hãng ấy thượng hạng và giá rẻ hơn các nơi. Dầu xe hơi kêu là Essence, dầu nhớt đủ thứ, dầu lửa hiệu con Cá, Mỏ Neo, cái Mão, Chữ Thập, đèn cây lớn nhỏ có màu trắng và màu đỏ. Như Quí vị có cần dùng sai người đến tiệm tôi mua thì có.

Xin Quí vị chiếu cố.

Nay kính, Ngô-Bửu

TIỆM La-văn-Trọng

CANTHO

Có bán các hàng: tơ lụa trử các thứ lãnh Bắc-Thành, dùng may áo và may quần tốt hơn lãnh tàu nhiều lắm, chắc hơn, dày hơn, nước nhuộm bền hơn.

Nên nghĩ lại rẻ hơn lãnh Tàu nhiều lắm.

Tiệm tôi cũng có bán các sắc hàng Bombay, các thứ đèn treo hong mãn song, đèn tọa đăng và có trữ bán xe máy hiệu Hirondelle.

Quí ông quí bà muốn mua món chi [illegible] thì tôi sẽ trả lời liền.

Nay kính,
La-văn-Trọng

Hai thư thuốc hay

Thuốc "THIÊN-THÀNH CHỈ KHẢI HOÀN" là một thứ thuốc vị khí ôn-hòa chẳng luận già trẻ, đàn ông đàn bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đàm, ho sẵn hậu, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm liền. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, đều gởi thơ đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ do theo đó

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng.....0.30
Hộp lớn 10 miếng.....0.50

Thuốc "THIÊN LÝ NHÃN" cứu tính mê Thuốc dùng toàn sửa cọp mà luyện chế ra. Lắm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nhỏ vào đã ngứa và mà lắm. Cách dùng đã biên vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo với thuốc.

Giá bán: Một ve....0$40

Xin ráng coi chừng thuốc giả—cứ đề thơ cho M. *Trần đắc Nghĩa* Quản lý Ấn quán AnHà Cầnthơ thời thuốc gởi lại

Bán

Có người muốn bán:
1 cái ghế trường kỷ bằng trắc
1 cái bàn
1 bộ đồ lỗ-bộ chạm trổ khéo lắm
Định giá dễ mua.
Xin do nơi Bổn-Báo

Hỏi người Annam

Muốn cho mau lành bịnh, thì gởi thơ cho nhà thuốc Thọ-xuân-Đường (Trà-ôn) mà mua những thuốc kể tên dưới đây. Thuốc đã hay mà lại chế một cách kỹ lưỡng, theo phép Vệ-sanh, đã nhiều người uống rồi, có nhiều bài thơ gởi tặng đủ bằng cớ rõ ràng.

1° CHỈ ĐẠI THẬP BỔ HOÀN

Thuốc nầy trị bịnh đờn bà hư huyết, có chứng máu bạc, ốm yếu suy hư ăn ngủ ít đặng, (Kỳ thai)

Giá bán 1 hộp.....1,$20

2° ÍCH THỌ CỐ TINH ĐƠN

Thuốc trị di tinh mộng tinh và bổ thận

1 ve 30 grs..... 0.30
1 ve 60 grs.....0. 60
12 ve 60 grs.....5. 50

3° SÂM NHUNG BÁO THỌ THẤP

Thuốc bổ thận trị tinh khí hư nhược, tay chơn thường lạnh, hoặc Mộng tinh di tinh, cùng người đau lâu lâu năm, đái hết gắt, mà còn một chút mủ, hoặc là chỉ theo nước đái, thì uống thuốc nầy trừ căng rất hay. (Kỳ thai)

Giá bán 1 ve 90 grammes..... 1.$90

4° DIÊN THỌ NHUẬN PHẾ CHỈ KHẢI THẤP

Thuốc nầy trị bịnh ho lao tồn lâu năm, ho khan ít đàm, hoặc có máu tảo tiếng.

Giá bán 1 ve 90 grames..... 1,$60

5° SÂM BỐI HÓA ĐÀM CHỈ KHẢI HOÀN

Thuốc nầy trị bịnh ho lâu năm đàm nhiều, khò khè lắm siễn làm mệt, thì uống thuốc nầy hay lắm. (Kỳ thai)

1 hộp nhỏ..... 0,$60
1 hộp lớn..... 1, 20

6° BỔ HƯ BỔI NGUƠN THẤP

Thuốc nầy uống bổ tỳ vị ăn ngủ ngon khí huyết sung túc, những người lo lắm mệt nhọc nhiều, uống thứ thuốc nầy có ích lắm (Kỳ thai)

1 ve 60 grammes..... 0.90
1 ve 130 grammes..... 1.60
1 ve 250 grammes..... 3.00

7° HUYỀN ỨNG THÁI BẢO ĐƠN

Thuốc nầy uống xổ đàm, trị bịnh phong thấp nhức mỏi, nứt bón đau bụng ăn uống không tiêu hóa, xổ êm không đau bụng.

1 hộp..... 0,$60

Lại bổn hiệu còn bán nhiều thứ thuốc khác nữa, như quí vị muốn mua thuốc hay là hỏi thăm bịnh hoạn chi, thì Bổn hiệu sẵn lòng trả lời lập tức.

Cách mua thuốc xin gởi theo phép *contre remboursement* nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc, hay là ở mandat trước càng tốt hơn.

Trà-ôn
Thọ-xuân-Đường
Chủ nhơn
LÊ-VĂN-HUYỆN
kính cẩn

Le Gérant: TRẦN-ĐẮC NGHĨA
Cantho le 5 Juillet 1923
Visa: 8 Exemplaires
CANTHO IMPRIMERIE DE L'OUEST